

**Педагогтердің біліктілігін арттыру курсының білім беру бағдарламасы
«Цифрлық білім беру кеңістігінде мектепке дейінгі балаларды
инклюзивті білім беру жағдайында психологиялық-педагогикалық
қолдау»**

Қарағанды, 2025

МАЗМҰНЫ

1	Жалпы ережелер	3
2	Глоссарий	4
3	Бағдарлама тақырыбы	6
4	Бағдарламаның мақсаты, міндеттері және күтілетін нәтижелері	7
5	Бағдарламаның құрылымы мен мазмұны	9
6	Оқу үрдісінің құрылымы	11
7	Оқу-әдістемелік қамтамасыз ету	12
8	Оқыту нәтижелерін бағалау	14
9	Курстан кейінгі қолдау	16
10	Қосымша және негізгі әдебиеттер тізімі	17

1. Жалпы ережелер

Педагогтердің біліктілігін арттыру курсының «Цифрлық білім беру кеңістігінде инклюзивті білім беру жағдайында мектеп жасына дейінгі балаларға психологиялық-педагогикалық қолдау көрсету» білім беру бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) мектепке дейінгі тәрбиелеу мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта және жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарының талаптарына сәйкес әзірленді. Аталған стандарттар Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы № 348 бұйрығымен бекітілген. Сондай-ақ Бағдарлама Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2020 жылғы 4 мамырдағы № 175 «Педагогтердің біліктілігін арттыру курстарының білім беру бағдарламаларын әзірлеу, келісу және бекіту қағидаларын бекіту туралы» бұйрығына сәйкес әзірленді.

Бағдарлама инклюзивті білім беру жағдайында жұмыс істейтін мектепке дейінгі тәрбиелеу мен оқыту ұйымдарының педагогтері мен мамандарына бағытталған.

Мектепке дейінгі білім беру жүйесінде инклюзивті оқыту мен цифрлық технологияларды ықпалдастыру қазіргі уақытта әлемдік те, ұлттық деңгейде де ерекше маңызды болып табылады. Бұл бағыт Қазақстан Республикасының білім беру саласындағы мемлекеттік саясатының басымдықтарының бірі ретінде айқындалған.

Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2025 жылғы 29 сәуірдегі №92 бұйрығымен бекітілген «Білім беру ұйымдарында психологиялық-педагогикалық қолдау қызметінің жұмыс қағидаларын бекіту туралы» құжатта психологиялық-педагогикалық қолдау қызметінің жұмысын ұйымдастыруға қойылатын жаңартылған талаптар енгізіледі; ұйым ішіндегі мамандардың өзара әрекеттесуінің жаңа тетіктері айқындалады; командалық және пәнаралық тәсілге көңіл бөлу күшейтіледі; білім беру ұйымдарында жұмыс істейтін педагогтер мен мамандардың құзыреттерін кеңейтуге талаптар қойылады.

Педагогтың функцияларына: балалардың жеке қабілеттерін, қызығушылықтарын, бейімділіктері мен қажеттіліктерін зерделеу; бағдарламаларды меңгеру барысындағы қиындықтарды анықтау мақсатында оқу жетістіктеріне мониторинг жүргізу; оқу бағдарламаларын бейімдеу, ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалардың оқу жетістіктерін бағалау және оқу үдерісін дербестендіру жатады.

Қазіргі қоғам бұл міндеттерді іске асыру үшін құзыретті және кәсіби даярланған мамандардың болуын талап етеді.

«Мектепке дейінгі тәрбиелеу мен оқытуды дамытудың моделі» (Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2021 жылғы 15 наурыздағы №137

қаулысы) бойынша инклюзивті білім беруді дамыту мына бағыттар арқылы қамтамасыз етіледі:

- ерекше білім беру қажеттіліктері бар (бұдан әрі -ЕБҚ) балаларға қоғамның оң көзқарас философиясын қалыптастыру;
- инклюзивті білім беру үрдісінің ғылыми және оқу-әдістемелік қолдауын жетілдіру;
- ЕБҚ бар балаларды білім беру ортасына енгізу үдерісіне психологиялық-педагогикалық қолдау көрсету бойынша практикаға бағытталған тетіктерді, нысандар мен тәсілдерді әзірлеу және енгізу;
- мұндай балаларды ерте анықтау және қолдауды ұйымдастыру жүйесін жетілдіру;
- мектепке дейінгі және жалпы білім беру деңгейлері арасындағы инклюзивті технологиялардың сабақтастығын қамтамасыз ету;
- инклюзивті білім беруге ақпараттық-консультациялық қолдау көрсету.

Мектепке дейінгі жас-баланың тұлғалық дамуы мен әлеуметтенуінің негізі қаланған шешуші кезең. Осы кезеңдегі когнитивтік, әлеуметтік және эмоционалдық даму ерешеліктерін ескере отырып, психологиялық-педагогикалық қолдау көрсету сапалы инклюзивті білім берудің басты шарты болып табылады.

Бұл қолдаудың тиімділігі көп жағдайда цифрлық технологияларды орынды және мақсатты пайдалануға байланысты. Интерактивті құралдар, бейімделген оқыту платформалары, онлайн кеңестер және жекелендірілген цифрлық ресурстар бізге әр баланың жеке қажеттіліктерін ашуға мүмкіндік береді.

Әлемдік тәжірибе көрсетіп отырғандай, инклюзивті білім беру цифрландырумен қатар дамыған жағдайда, балалардың әлеуетін ашуға, олардың қоғамға толыққанды араласуына және психологиялық тұрғыдан жайлы орта қалыптастыруға жол ашады. Бұл ретте, педагогтердің кәсіби құзыреттілігін арттыру, цифрлық сауаттылықты дамыту және ата-аналармен серіктестікті нығайту – бағдарламаның табысты жүзеге асуының негізгі тетіктері болып табылады.

Осылайша, мектепке дейінгі балаларды инклюзивті білім беру жағдайында цифрлық кеңістікте психологиялық-педагогикалық қолдау көрсету жобасы – заманауи жаһандық үрдістер мен ұлттық стратегиялық мақсаттармен үйлесетін, қоғамның әлеуметтік әділеттілікке, тең мүмкіндіктерге және сапалы білімге ұмтылысын жүзеге асыратын маңызды бастама. Ол білім саласындағы әлемдік үрдістірге де, ұлттық стратегиялық басымдықтарға да сәйкес келеді.

2. Глоссарий

Психологиялық-педагогикалық қолдап	Білім беру ұйымдарында іске асырылатын, оның барысында ерекше білім беру қажеттіліктерін бағалау негізінде білім алушыларды, оның ішінде ерекше білім беру қажеттіліктері бар адамдарды (балаларды) табысты оқыту және даму үшін әлеуметтік және психологиялық-педагогикалық жағдайлар жасалатын жүйесі-ұйымдастырылған қызмет ("Білім туралы" ҚР Заңының 1-базы 19-2) тармақшасын)
Ерекше білім беру қажеттіліктерін бағалау қағидаларын және бағдарламаларын бекіту туралы	Ерекше білім беру қажеттіліктері бар адамдардың (балалардың), сондай-ақ балалардың білім беру бағдарламаларын игеруді мүмкін болмайтын оқу, сондай-ақ арнайы, жеке дамытуды және түзету-дамытуды бағдарламалар мен оқыту әдістерін, техникалық, оқу және өзге де құралдарды, тіршілік ету ортасын, психологиялық-педагогикалық сүйемелдеуге, медициналық, әлеуметтік және өзге де қызметтерді қамтитын жағдайлар мүмкіндігі шектеулі ("Білім туралы" ҚР Заңының 1-базы 7-4) тармақшасын)
Ерекше білім беру қажеттіліктері бар тұлғалар (балалар)	Тиісті деңгейдегі білім алу және қосымша білім алу үшін арнайы жағдайларда тұрақты немесе уақытша қажеттіліктерді сезінетін адамдар (бағалау) ("Білім туралы" ҚР Заңының 1-базы 19-2) тармақшасын)
Ерекше білім беру қажеттіліктерін бағалау	Білім алу үшін қажетті арнайы жағдайлардың анықтау ("Білім туралы" ҚР Заңының 1-базы 19-3) тармақшасын)
Бала тұлғасының тұтас дамуы	Баланың физикалық, психологиялық, әлеуметтік, эмоционалдық денсаулығы мен қауіпсіздігі, қозғалыс белсенділігін, пайдалы және толыққанды тамақтану, достық қарым-қатынас және даму ортасын ұйымдастыру үшін жағдай жасау арқылы қамтамасыз етілетін "Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытуды дамыту моделін бекіту туралы" Қазақстан Республикасы үкіметінің 2021 жылғы 15 наурыздағы № 137 қаулысы

Инклюзивті білім беру	Ерекше білім беру қажеттіліктері мен жеке мүмкіндіктерін ескере отырып, барлық білім алушылар үшін білімге тең қолжетімділігі қамтамасыз ететін ("Білім туралы" ҚР Заңының 1-базы 21-7) тармақшасын)
Интерактивті құмсалғыш iSandBox	Сандық мазмұн мен құмның өзара әрекеттесуін жасау үшін сенсорлық технологияны қолданатын жоғары технологиялық білім беру платформасы. - https://isandbox.kz/ru/
«Говорун Про» логоайнасы	Сөйлеуді түзетуге және сөйлеу дағдыларын дамытуға арналған инновациялық жабдық. Балалар мен ересектерге артикуляцияны жақсартуға, сөйлеу қабілетін дамытуға және дұрыс фонетиканы игеруге көмектеседі.- https://yandex.kz/

3. Бағдарлама тақырыптары

Бұл бағдарлама инклюзивті білім беру жағдайында жұмыс істейтін мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту ұйымдарының педагогтары мен мамандарының кәсіби құзыреттілігін дамытуға бағытталған.

Бағдарламаның бірегей және инклюзивті білім беру жағдайында жұмыс істейтін мұғалімдер мен мамандар арасында сұранысқа ие болатын бірқатар мүмкіндіктері бар:

1. Интегративті тәсіл

Бағдарлама инклюзивті білім берудің педагогикалық-психологиялық қолдау механизмін заманауи цифрлық технологиялармен үйлестіре отырып, кешенді тәсіл ұсынады. Бұл – дәстүрлі қолдау формаларын (мысалы, логопед, дефектолог, педагог-психолог қызметтері) цифрлық кеңістік арқылы кеңейту мен бейімдеу.

2. Бейімделген цифрлық ресурстарды қолдану

Бағдарлама шеңберінде ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларға арналған цифрлық платформалар мен құралдарды іріктеп пайдалану немесе оларды арнайы бейімдеу қарастырылған. Мысалы, сөйлеу, моторика, когнитивті даму деңгейіне қарай дербестендірілген тапсырмалар мен мультимедиялық материалдар, iSandBOX интерактивті құм салғышын, Говорун Про логоайнасын қолдану мүмкіншіліктері.

3. Қашықтықтан психологиялық-педагогикалық қолдау көрсету.

Бұл бағдарлама ата-аналармен және мамандармен өзара әрекеттесу үшін онлайн кеңестер, вебинарлар, қашықтықтан бақылау және диагностика құралдарын қолдануға мүмкіндік береді. Бұл – ауылдық немесе шалғай аймақтардағы отбасылар үшін аса өзекті.

4. Мамандар мен ата-аналарға арналған цифрлық әдістемелік қолдау.

Бағдарлама аясында педагогтер мен ата-аналарға арнайы әзірленген цифрлық әдістемелік құралдар, нұсқаулықтар және тренингтер пакеті ұсынылады. Бұл білім беру процесіне қатысушылардың цифрлық және инклюзивті құзыреттерін дамытуға бағытталған.

Қазіргі таңда мектепке дейінгі білім беру саласында цифрлық технологиялар мен инклюзивті білім беру мәселелерін жеке-жеке қамтитын бағдарламалар бар. Алайда олардың көпшілігі:

Толық интеграцияланбаған – инклюзия және цифрландыру үдерістері көбінесе бөлек дамуда.

Жүйелі психологиялық-педагогикалық қолдауды қамтымайды – бұл бағыттағы жұмыстар фрагментарлы сипатта.

Мектепке дейінгі жас ерекшеліктеріне толық сәйкес келмейді – қолданылатын цифрлық ресурстар көбіне мектеп жасындағы балаларға бағытталған.

Осы тұрғыдан алғанда, ұсынылып отырған бағдарлама аналогтарынан оқшауланып, жаңашылдығымен ерекшеленеді. Ол инклюзивті білім беру мен цифрлық технологияларды нақты мектепке дейінгі білім беру кеңістігінде, психологиялық-педагогикалық қолдау көрсету міндетімен біртұтас қарастыратын кешенді әрі тәжірибеге бағытталған шешім ұсынады.

4. Бағдарламаның мақсаты, міндеттері және күтілетін нәтижелері

Бағдарламаның мақсаты – Цифрлық білім беру технологияларын пайдалана отырып, инклюзивті білім беру жағдайында ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларға психологиялық-педагогикалық қолдау көрсету саласындағы мектепке дейінгі ұйымдар педагогтары мен мамандарының кәсіби құзыреттілігін дамыту.

Мақсатқа жету келесі міндеттерді шешу арқылы қамтамасыз етіледі:

1) Мектепке дейінгі ұйымдарда инклюзивті білім беруді ұйымдастырудың негізгі принциптері мен тәсілдерін ашу.

2) Педагогтерді ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды ерте анықтау және қолдау әдістерімен таныстыру.

3) Балалармен, ата-аналармен және көмекші мамандармен психологиялық-педагогикалық өзара әрекеттесу дағдыларын дамыту.

4) Инклюзивті білім беру ортасын ұйымдастыруда цифрлық ресурстар мен технологияларды пайдалану дағдыларын дамыту.

5) Мектеп жасына дейінгі балалардың даму ерекшеліктерін ескере отырып, білім беру бағдарламаларын бейімдеу және жеке тәсілді жүзеге асыруға педагогтердің дайындығын арттыру.

6) Инклюзивті білім беруді қолдау үшін заманауи цифрлық технологиялар (iSandBOX интерактивті құм салғышымен, Говорун Про логоайнасы) ресурстарын пайдалануға үйрету.

Күтілетін нәтиже:

Бағдарламаны іске асыру анықталған міндеттерді жүйелі түрде шешуге және инклюзивті білім беру саласындағы мектепке дейінгі ұйымдардың педагогтері мен мамандарының кәсіби құзыреттілігін арттыруға, сондай-ақ ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды әлеуметтендіру, тәрбиелеу және жан-жақты дамыту үшін қолайлы жағдайлар жасауға мүмкіндік береді.

Күтілетін нәтижелерге мыналар жатады:

1. Инклюзивті білім беру негіздері туралы білім мен түсінікті дамыту

Педагогтер:

- Инклюзивті білім берудің нормативтік-құқықтық және әдістемелік базасын меңгеру;
- Ерекше білім беру қажеттіліктері бар мектеп жасына дейінгі балалардың психологиялық-педагогикалық ерекшеліктерін ескере отырып, инклюзивті ортаны ұйымдастырудың негізгі принциптерін зерттеу;

2. Ерекше білім беру қажеттіліктерін тану және қолдау дағдыларын дамыту

Педагогтер үйренеді;

- әрбір баланың жеке ерекшеліктері мен қажеттіліктерін анықтау;
- осы қажеттіліктерге сәйкес оқу және даму стратегияларын әзірлеу;
- Балалардың психологиялық және когнитивті дамуына сәйкес келетін инклюзивті тәсілдерді енгізу;
- Когнитивті және мінез-құлық ерекшеліктерімен жұмыс істеу әдістерін меңгеру

3. Практикалық дағды қалыптасады:

- Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалардың мінез-құлқы мен танымдық функцияларын бағалау және түзетудің заманауи әдістерін қолдану;
- Жұмыста тәжірибеге бағытталған құралдар мен технологияларды қолдану;

4. Цифрлық технологияларды қолданудағы құзыреттілігін арттыру

Педагогтер:

- оқу процесіне цифрлық интерактивті құралдарды (iSandBOX, Gоворун Pro және т.б.) тиімді енгізу жолдарын зерттеу;
- жеке білім беру бағыттарын әзірлеуді және цифрлық ресурстарды пайдалана отырып, баланың даму динамикасын қадағалауды үйрену;

5. Кәсіби және әлеуметтік өзара әрекеттесуді дамыту

Педагогтер істей алады:

- ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалардың ата-аналарымен және мамандармен “логопедтер, арнайы білім беру педагогтері, психологтар және т.б.) тиімді ынтымақтастық орнату;
- отбасылармен серіктестікті дамыту және кеңес беру мен қолдау көрсетудің заманауи әдістерін қолдану.

6. Мектепке дейінгі ұйымдардағы инклюзивті білім беру сапасын арттыру

Қалыптасады:

- инклюзивті орта құруда педагогтердің кәсіби жауапкершіліктері артады;
- ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды әлеуметтендіру, тәрбиелеу және дамыту үшін қолайлы, қолжетімді және қауіпсіз білім беру ортасын құру

5. Бағдарламаның құрылымы мен мазмұны

Бағдарлама құрылымы теориялық оқытуды, ерекше білім беру қажеттіліктері бар мектеп жасына дейінгі балаларды психологиялық-педагогикалық қолдаудың заманауи әдістерін әзірлеуді, педагогтардың цифрлық құзыреттіліктерін дамытуды және инклюзивті білім беру ортасында жұмыстың вариативті формаларын дәйекті түрде біріктіретін өзара байланысты төрт модульді қамтиды. Әрбір модуль Бағдарламаның жалпы мақсатына қол жеткізуге ықпал етеді және белгіленген күтілетін нәтижелерді қалыптастыра отырып, оның міндеттерін шешуді қамтамасыз етеді.

Мазмұнды құрудың негізіне логикалық бірізділік принципі алынған: нормативтік және психологиялық-педагогикалық негіздерден – инклюзивті білім берудің сапасын арттыру әдістеріне, одан әрі – цифрлық технологияларды практикалық қолдануға және білім беру ортасын бейімдеудің кәсіби тәсілдерін меңгеруге көшу. Мұндай құрылым тұтас білім беру үдерісін қалыптастырып, педагогтердің кәсіби құзыреттерін біртіндеп дамытуға мүмкіндік береді.

Мақсат, міндеттер мен күтілетін нәтижелердің өзара байланысы келесідей: Бағдарламаның мақсаты барлық модульдерді толық аяқтау арқылы қол жеткізіледі. Әр модуль инклюзия жағдайында мектеп жасына дейінгі балаларға кәсіби психологиялық-педагогикалық қолдау көрсетуге қажетті белгілі бір құзыреттер жиынтығын қалыптастырады.

Бағдарламаның міндеттері модульдерге бөлінген:

1-Модуль теориялық тапсырмалар, 2-Модульде ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалармен жұмыс істеу әдістері мен мазмұнына қатысты тапсырмалар, 3-Модульде цифрлық және IT - құзыреттіліктерін дамытуға байланысты тапсырмалар, ал вариативті тәсілдерді меңгеруге және күрделі кәсіби талдауға байланысты тапсырмалар 4- Модульде қарасырылған.

Барлық модульдердің материалдары игерілгендіктен күтілетін нәтижелер ашылады:

Күтілетін нәтижелер модульдер бойынша барлық материалдарды меңгергеннен кейін анықталады: нормативтік-құқықтық базаны білу, білім беру қажеттіліктерін анықтау қабілеті, балалардың танымдық және мінез-құлық ерекшеліктерімен жұмыс істеу әдістерін меңгеру, цифрлық құралдары пайдалана білу, ата-аналармен, мамандармен кәсіби қарым-қатынас орната білу және инклюзивті білім беру сапасын арттыруға жағдай жасау.

Осылайша Бағдарламаның мазмұнды логикасы мектепке дейінгі ұйымдарда инклюзивті білім беру тиімділігін арттыру үшін қажетті педагогтердің құзыреттілігін біртіндеп дамытуды қамтамасыз етеді.

Курстың оқу – тақырыптық жоспары

№	Курстың тақырыбы	Дәріс	Практи	Презен	Қорыт
1	1-модуль. Қазіргі білім беруді дамытудың нормативтік және психологиялық-педагогикалық негіздері.				
1.1	Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың мемлекеттік жалпыға міндетті стандарты, Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасы, Инклюзивті білім беру процесін реттейтін нормативтік-құқықтық және әдістемелік құжаттар.	2			
1.2	Мектепке дейінгі инклюзивті білім беру процесіндегі педагогтардың психологиялық-педагогикалық құзыреттілігі.	2	2		
2	2-Модуль. Мектепке дейінгі ұйымдарда инклюзивті білім беру сапасын арттырудың мазмұны мен әдіс-тәсілдері.				
2.1	Инклюзивті білім беру қажет ететін мектепке дейінгі балалардың психикасының даму заңдылықтары.	2	2		
2.2	Мектепке дейінгі балаларға инклюзивті білім берудің ерекшелігі.	2	2		
2.3	Мектепке дейінгі балаларға инклюзивті білім берудің негізгі бағыттары.	2	2		
2.4	Инклюзивті білім беру қажет ететін мектепке дейінгі балаларды әлеуметтік ортаға бейімдеу.	2	2		
2.5	Инклюзивті білім беру қажеттіліктері бар балаларды психологиялық-педагогикалық қолдау.	2	2		
2.6	Мектепке дейінгі оқу процесінде инклюзивті білім беру қажеттіліктері бар балаларды қолдау және ұйымдастырудағы деңгейлі тәсіл.	2	2		
2.7	Ұйымдастырылған іс-әрекетін жобалаудың негізіндегі педагогикалық технологиялар. Ойын іс-әрекетін жоспарлауға қойылатын талаптар.	4	2		
2.8	Инклюзивті білім беру қажет ететін мектепке дейінгі балаларды ұйымдастырылған іс-әрекетінің	2	2		

	белсенді әдістерін қолдануға негізделген ойын технологиялары.				
2.9	Инклюзивті білім беру қажет ететін мектепке дейінгі балалармен жұмыс істеудегі нейропсихологиялық әдістер.	2	4		
2.10	ЕБҚБ бар балалардың отбасыларымен және балабақша мамандармен тиімді қарым-қатынас жасауға дайындығы.	2	2		
3	3-Модуль. Педагогтердің цифрлық сауаттылығын және ІТ құзыреттілігін дамыту.				
3.1	Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалармен жұмыс жүргізуде АҚТ қолдану.	2	2		
3.2	Заманауи технологияларды iSandBOX интерактивті құм салғышын қолдану ерекшеліктері.	4	4		
3.3	Говорун Про логоайнасын қолдану мүмкіншіліктері.	2	2		
3.4	Мектепке дейінгі инклюзивті білім беру жағдайында тәрбиелеу мен оқытуға қолжетімділік (психологиялық-педагогикалық кеңес беру пункті).	2	2		
4	4-Модуль. Вариативті мазмұны.				
4.1	Инклюзивті білім беру жағдайында тәрбиешінің міндеті мен оның әдіс-тәсілдерін әр баланың қажеттілігіне сәйкес бейімдеу.	2			
4.2	Инклюзивті білім беруде кездесетін қиындықтар мен оларды шешу жолдары.	2			
4.3	Меңгерген тақырыптар бойынша кәсіби құзыреттілік деңгейін бағалау.			4	2
	Барлығы:	40	34	4	2

6. Оқу процесін ұйымдастыру

«Цифрлық білім беру кеңістігінде инклюзивті білім беру жағдайында мектепке дейінгі балаларды психологиялық-педагогикалық қолдау» біліктілікті арттыру бағдарламасы бойынша оқу процесін ұйымдастыру қосымша кәсіптік бағдарламаға қойылатын белгіленген талаптарға сәйкес жүзеге асырылады және курстың теориялық және практикалық компоненттерін тиімді меңгеруді қамтамасыз ететін оқытудың әртүрлі нысандарын біріктіруді көздейді. Оқу процесі жеке (немесе ұйыммен қамтамасыз етілсе, онлайн және оффлайн) жүзеге асырылады және дәрістерді, практикалық сабақтарды презентация арқылы қорытынды аттестацияны қамтиды. Курс тыңдаушыларды белсенділікке, практикалық дағдыларды дамытуға, психологиялық-педагогикалық қолдау көрсету әдістерін меңгеруге және цифрлық білім беру технологияларын қолдануға арналған.

Жалпы бағдарлама көлемі 80 сағаттан тұрады:

- 40 сағат дәрістер, тыңдаушылардың теориялық даярлығын қамтамасыз етеді;
- 34 сағат практикалық сабақтар, ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалармен және цифрлық жабдықпен жұмыс істеу әдістерін, құралдарын және технологияларын меңгеруге бағытталған;
- 4 сағат презентациялық сабақ аясында тыңдаушылар өз жұмыстарының нәтижелерін ұсынады немесе игерген технологияларды көрсетеді;
- 2 сағат қорытынды аттестация (қалыптасқан құзыреттіліктерді бағалау деңгейі)
- Дәріс – инклюзивті білім берудің теориялық негіздерін, цифрлық технологиялар мен психологиялық-педагогикалық тәсілдерді оқыту;
- Практикалық сабақ – кәсіби жағдаяттарды имитациялау, практикалық тапсырмаларды орындау, цифрлық және ойын технологияларын меңгеру, iSandBOX, Govorun Pro және т.б. құралдарымен жұмыс істеу;
- Презентация сессиялары – тыңдаушыларға практикалық нәтижелерді ұсыну және жинақталған тәжірибені талдау;
- Қорытынды жұмыс – бағдарламаның игерілуін және алынған білім мен дағдының интеграциясын тексеру;

Оқу үдерісі оқытудың белсенді әдістерін (шағын дәрістер, пікірталас, педагогикалық жағдаяттарды талдау, практикалық сабақтар, цифрлық жабдықтарды көрсету) қолдану арқылы құрылады. Бұл бағдарламаның практикалық бағыттылығын қамтамасыз етеді және инклюзивті тәжірибе саласында мектепке дейінгі тәрбиешілердің кәсіби құзыреттілігін дамытуға ықпал етеді.

7. Оқу-әдістемелік қамтамасыз ету

Инклюзивті білім беру жағдайында мектеп жасына дейінгі балаларды психологиялық-педагогикалық қолдау мақсатында Бағдарламаны оқу-әдістемелік қамтамасыз ету тыңдаушылардың теориялық мазмұнды тиімді меңгеруін, практикалық дағдыларды дамытуды және кәсіби құзыреттіліктерді қалыптасytуды қамтамасыз ететін дидактикалық материалдардың жиынтығын білдіреді.

Әдістемелік қамтамасыз ету қолжетімділік, тәжірибеге бағытталу және вариативтілік қағидаттарына негізделген. Бұл тыңдаушыларға білім беру үдерісіне белсенді қатысуға және өздерінің кәсіби өсу динамикасын дербес бағалауға мүмкіндік береді.

1. Теориялық материалдар

Бағдарламаның мазмұнын меңгеру үшін мыналар қолданылады:

✓ Инклюзивті білім берудің құқықтық-нормативтік негіздерін, ерекше білім беру қажеттіліктері бар мектеп жасына дейінгі балалардың психологиялық-педагогикалық даму ерекшеліктерін, замауи тәсілдер мен қолдау технологияларын қамтитын дәріс материалдары;

✓ Инклюзия топтарында жұмысты ұйымдастырудың негізгі ұғымдары, схемалары, модельдер, презентациялар, үлестірме материалдар. оқу-әдістемелік мәтіндер.

✓ Нормативтік құжаттар, әдістемелік ұсыныстар және заманауи ғылыми практикалық дереккөздер.

Теориялық компонент негізгі кәсіби түсініктерге дәлелді кіріспе береді және жұмыс әдістерін одан әрі практикалық дамыту үшін негіз жасайды.

2. Материалдары меңгеру түрлері мен практикалық тапсырмалар:

Бағдарламаның практикалық бөлімі:

✓ Инклюзивті білім беру кейстерінен және педагогикалық жағдаяттарды талдауға арналған тапсырмалар;

✓ Ерекше білім беру қажеттіліктерін тану және жеке білім беру бағыттарын жобалау жаттығулары;

✓ Интерактивті құралдармен (iSandBOX, «Говорун Про») цифрлық білім беру ресурстарымен практикалық іс-әрекеттер орындау;

✓ Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалармен жұмыс істеудің психологиялық-педагогикалық әдістері мен ұйымдастырылған іс-әрекет үзінділерін модельдеу;

✓ Шағын жобаларды, ойын әдістерін және бейімделген оқу материалдарын әзірлеу;

Практикалық тапсырмалар теориялық білімді бекітуге, заманауи педагогикалық технологияларды қолдану дағдыларын дамытуға, оқу-тәрбие процесін баланың қажеттіліктерін бейімдеуге, ата-аналармен және мамандармен кәсіби қарым-қатынасты жүзеге асыруға бағытталған.

2. Материалдарды меңгерудің өзін-өзі бағалау критерийлері

Өзінің оқу нәтижелерін бағалау үшін тыңдаушыларға құзыреттіліктердің даму деңгейін анықтауға мүмкіндік беретін өзін-өзі бағалау критерийлері ұсынылады:

Теориялық негізін түсіну:

- Инклюзивті білім беру принциптері мен нормативтік талаптарды түсіндіре білу;
- Ерекше қажеттіліктері бар мектеп жасына дейінгі балалардың даму ерекшеліктерін анықтай білу;
- Әдістер мен технологияларды қолдана білу;
 - Педагогикалық қолдаудың әдістерін таңдай білу даярлығы;
 - Кәсіби іс-әрекетінде түзету, ойындық және цифрлық технологияларды қолдана білу;

Жобалау және талдау дағдылары

- Баланың білім беру қажеттіліктерін анықтай білу және педагогикалық жағдаяттарды талдай білу;
- Бейімделген тапсырмаларды әзірлеу және оқу процесінің фрагменттерін жобалау қабілеті;

Коммуникативті құзыреттіліктер

- Ата-аналармен және мамандармен өнімді қарым-қатынас жасай білу;
- Отбасыны қолдай білу және кеңес беру әдістерін қолдана білу;

Кәсіби тәжірибеге рефлексия

- Қиындықтарды анықтау және оларды жеңу жолдарын анықтау;
- Кәсіби дамудың жеке мақсаттарын тұжырымдай білу.

Өзін-өзі бағалау критерийлерін қолдану, бағдарламаны саналы меңгеруге, рефлексия дағдыларын дамытуға, күтілетін нәтижелерге қол жеткізу дәрежесін түсінуге ықпал етеді.

8. Оқыту нәтижелерін бағалау.

Оқыту нәтижелерін бағалау тыңдаушылардың жоспарланған нәтижелерге қаншалықты қол жеткізгенін, кәсіби құзыреттіліктерін дамытқанын, алған білімдері мен дағдыларын практикалық іс-әрекетте қолдана білу деңгейін анықтауға бағытталған.

Бағалау жүйесі тыңдаушылардың теориялық білімдерін, практикалық дағдыларын және коммуникативті дағдыларын жан-жақты бағалауды қамтамасыз ететін ағымдағы және қорытынды бағалауды біріктіреді.

1. Бағдарламаны меңгерудегі ағымдағы бақылау

Ағымдағы мониторинг бүкіл оқу кезеңінде жүргізіледі және модуль нұсқаушылармен төмендегілерді бағалау үшін жүргізіледі:

- Теориялық материалды меңгеру;
- Практикалық тапсырмаларды, жаттығуларды және кейстерді орындау;
- Топтық жұмысқа, семинарларға және талқылауларға қатысудың белсенділігі мен сапасы;
- Практикалық сабақтар төңірегінде цифрлық технологиялар мен әдістемелік құралдарды қолдана білу;

Ағымдағы бағалау әдістеріне мыналар жатады:

- Жеке және топтық практикалық тапсырмалар;
- Педагогикалық жағдаяттарды талдау;
- Кәсіби қызметтің жеке элементтерін көрсету (шағын сабақтар, ойын немесе түзету сабақтарының үзінділері)
- Цифрлық білім беру ресурстарын пайдалана отырып, тапсырмаларды орындау.

2. Қорытынды аттестация

Қорытынды аттестаттау құзыреттіліктердің қалыптасуының қорытынды деңгейін бағалау үшін бағдарламаны игеру аяқталғаннан кейін жүргізіледі. Оған қорытынды тапсырманың презентациясы кіреді.

Қорытынды бағалау біліктілікті арттыру бағдарламасын аяқтаудың міндетті кезеңі болып табылады және білім беру бағдарламасының мазмұны мен мақсаттарына сәйкес нысанда ж.ргізіледі. Бағалау форматы мыналарды қамтуы мүмкін:

- Тестілеу (курстың теориялық аспектілері бойынша);
- Қорытынды практикалық тапсырманы орындау және қорғау (жеке қолдау бағдарламасы бейімделген бағдарлама кейсті талдау және т.б.);
- Қорытынды рефлексиялық пікірталасқа немесе кейсті топтық талдауға қатысу (ұйымның қалауы бойынша).

Бағалау критерийі	
Критерий	Максималды балл
Теориялық материалдарды меңгеру	20 ұпай
Практикалық жағдаятта білімді қолдана алу	30 ұпай
Қорытынды тапсырманың сапасы (құрылымы, логикасы, шешімдерді негіздеу)	30 ұпай
Тапсырманы қорғау, презентация, аргументтеу	10 ұпай
Талдауға қатысу, командалық өзара әрекеттесу	10 ұпай
Қорытынды	100 ұпай

Бағалау шкаласы:	
Қорытынды ұпай	Нәтиже
85-100	Аттестация сәтті өтті (өте жақсы)
70-84	Аттестация сәтті өтті (жақсы)
50-69	Аттестация өтті (қанағаттанарлық)
Менее 50	Аттестация өтпеді
Қорытынды бағалау нәтижелері бойынша	

Қорытынды бағалаудан сәтті өткендерге тақырып, сағат көлемі және берілген күні көрсетілген **Сертификат**, сондай-ақ түпнұсқалығын тексеру үшін QR-коды бар сертификатқа қосымша беріледі. Сертификатқа ұйымның басшысы немесе оның міндетін атқарушы тұлға қол қояды. Сертификат Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2015 жылғы 31 желтоқсандағы №1162 қаулысына сәйкес арнайы қорғау дәрежесі бар баспа өнімдерін пайдалана отырып дайындалады. Сертификаттың қолданылу мерзімі курстар аяқталған сәттен бастап және оны берген күннен бастап үш жылды құрайды.

50 ұпайдан кем жинаған тыңдаушылар **қорытынды аттестаттаудан өтпеген** болып есептеледі және курсты тыңдау туралы **анықтаманы** еркін нысанда алады. Мұндай тыңдаушылар:

- Жыл ішінде бір рет қайта қорытынды бағалаудан өту;
- Келесі курстар ағынымен бағалаудан өту;

- Ағымдағы жылдың шегінде дәлелді себептермен басқа ағымға ауыстырылуы тиіс;
- Растайтын құжаттарды ұсына отырып, дәлелді себеп болған жағдайда курсты аяқтау.

Курстардан өту туралы келісімнің талаптарын орындамаған тыңдаушылар ұйым басшысының бұйрығы және өтініштер мен өтініштерді қарау жөніндегі комиссия шешімі негізінде оқудан шығарылуға жатады. Оқудан шығарылған жағдайда ұйым тыңдаушының жұмыс берушісін хабардар етеді.

Қорытынды бақылау жұмысының нәтижелері негізінде курстан кейінгі қолдау кезеңінде консультациялар өткізу жоспарлануда.

9. Курстан кейінгі қолдау

Курстан кейінгі қолдау білім беру бағдарламасының маңызды құрамдас бөлігі болып табылады және оқыту барысында алынған педагогтердің кәсіби құзыреттіліктерін қолдауға және дамытуға бағытталған. Ол материалды теориялық игеруден мектепке дейінгі ұйым жағдайында инклюзивті тәсілдерді практикалық іске асыруға көшуді қамтамасыз етеді, сонымен қатар оқу нәтижелерін бекітуге және кеңейтуге мүмкіндік береді.

Курстан кейінгі қолдау педагогтердің кәсіби өсуі, тәжірибе алмасу, әдістемелік қолдау алу және ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалармен жұмыс мәселелері бойынша кеңес беру үшін жағдай жасауға бағытталған.

Курстан кейінгі қолдау ЖШС «Оқу және Даму институты» әзірлеген және басшысы бекіткен «Педагогтердің қызметін курстан кейінгі қолдауды жүзеге асыру және білім беру бағдарламаларының тиімділігіне мониторинг жүргізу туралы Ережеге» сәйкес жүзеге асырылады.

Курстан кейінгі қолдау форматы

Қолдау курсы аяқталғаннан кейін белгілі бір кезең ішінде (1-3 ай немесе педагогтер мен ұйымдардың сұрауы бойынша) қашықтықтан немесе күндізгі қашықтық түрінде жүзеге асырылады.

Өзара әрекеттесу форматы мыналарды қамтиды:

- Жеке кеңес беру;
- Топтық желілік кездесулер;
- Кәсіби қауымдастықтарға қатысу;
- Ұйымның цифрлық платформасы немесе электрондық ортасы арқылы әдістемелік қолдау;
- Педагогтердің қажеттіліктеріне байланысты қолдау тұрақты және сұранысқа ие болуы мүмкін.

Курстан кейінгі қолдау түрі

Қолдау аясында жұмыстың төмендегідей нысандары пайдаланылады:

Жеке кеңес беру:

- Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалармен жұмыс жасаудағы нақты педагогикалық жағдаяттарды және қиындықтарды талдау;
- Білім беру бағдарламаларын бейімдеуге және жеке маршруттарды әзірлеуге көмек;

- Цифрлық технологиялар мен интерактивті жабдықтарды қолдану бойынша ұсыныстар;

Топтық кеңес беру және мастер-топтар

- Практикалық кейстерді талдау;
- Инклюзивті топтарда табысты практикалық жұмыс тәжірибесін көрсету;
- Әдістемелік шешімдер мен диагностикалық құралдарды ұжымдық талдау;

Вебинарлар мен онлайн семинарлар

- Инклюзивті білім берудің өзекті мәселелері бойынша кәсіби білімді кеңейту;
- Жаңа технологиялар мен әдістемелерді игеру;
- Әдеттегі қателіктер мен тиімді тәсілдерді талқылау;

Платформада әдістемелік қолдау

- Курс материалдарына, қосымша әдістемелік әзірлемелер мен ұсыныстарға қол жеткізу;
- Құжат шаблондарын, жұмыс парақтарын, жадынамаларын ұсыну;
- Бейнематериалдарды, презентацияларды, цифрлық жабдықты пайдалану жөніндегі нұсқауларды орналастыру.

Кәсіби қауымдастықтар

- Желілік әдістемелік бірлестіктер мен форумдарға қатысу;
 - Білім беру ұйымдарының педагогтері арасында тәжірибе алмасу;
 - Инклюзивті білім берудегі инновациялық тәжірибелерді талқылау;
- Курстан кейінгі қолдаудың мазмұны біліктілікті арттыру курстарының білім беру бағдарламаларының мақсаттарымен, міндеттерімен және күтілетін нәтижелерімен анықталады.

10. Негізгі және қосымша әдебиеттер тізімі

Негізгі әдебиеттер:

1. «Білім туралы» Қазақстан Республикасының Заңына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы. Қазақстан Республикасының 2011 жылғы 24 қазандағы № 487-IV Заңы <https://adilet.zan.kz/rus/docs/Z1100000487>
2. Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы. Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы № 348 бұйрығы. <https://adilet.zan.kz/rus/docs/V2200029031>
3. Қазақстан Республикасындағы баланың құқықтары туралы. Қазақстан Республикасының 2002 жылғы 8 тамыздағы N 345 Заңы. <https://adilet.zan.kz/rus/docs/Z020000345>
4. Кемтар балаларды әлеуметтік және медициналық-педагогикалық түзеу арқылы қолдау туралы. Қазақстан Республикасының 2002 жылғы 11 шілдедегі N 343 Заңы. <https://adilet.zan.kz/rus/docs/Z020000343>

5. Қазақстан Республикасындағы инклюзивті саясаттың 2025 – 2030 жылдарға арналған тұжырымдамасын бекіту туралы. Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2024 жылғы 30 желтоқсандағы № 1143 қаулысы <https://adilet.zan.kz/rus/docs/P2400001143>
6. Білім беру ұйымдарындағы психологиялық-педагогикалық қолдау қызметінің жұмыс істеу қағидаларын бекіту туралы. Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2025 жылғы 29 сәуірдегі № 92 бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2025 жылғы 30 сәуірде № 36047 болып тіркелді <https://adilet.zan.kz/rus/docs/V2500036047>
7. Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне инклюзивті білім беру мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы. Қазақстан Республикасының Заңы 2021 жылғы 26 маусымдағы № 56-VII ҚРЗ. <https://adilet.zan.kz/rus/docs/Z2100000056>
8. Интерактивная песочница iSandBOX. Методическое пособие / Редакция первая / Тукешев Е.Ф., Томск, 2021. – 137 с.
9. Методическое пособия UITIS – Google Диск https://drive.google.com/drive/mobile/folders/1v08MsnfH2eNDNRooO7CqECsmJdL66I53?usp=drive_link
10. Методические рекомендации по реализации принципов преемственности и инклюзивности на всех уровнях образования (детский сад-школа-колледж-вуз) <https://uba.edu.kz/ru/metodology/3?page=9>
11. Методические рекомендации по развитию когнитивных способностей обучающихся <https://uba.edu.kz/ru/metodology/3?page=14>
12. Методические рекомендации для методистов организаций образования, управлений (отделов) образования по сопровождению реализации государственной политики в сфере инклюзивного образования <https://uba.edu.kz/ru/metodology/3?page=15>
13. Методические рекомендации по использованию современных ресурсов для образовательного процесса в условиях инклюзии <https://uba.edu.kz/ru/metodology/3?page=18>
14. Методические рекомендации по исполнению педагогами нормативных правовых документов в сфере инклюзивного образования <https://uba.edu.kz/ru/metodology/3?page=19>
15. Кушербаев А. Психикалық дамуы тяжелген балалармен жүргізілетін түзете дамыту жұмыстарының ерекшеліктері // Дефектология. – 2021. - №3. - 17 б.
16. Лебедев А.Н. Психофизиологические закономерности восприятия и памяти / А.Н. Лебедев. - Москва: Наука, 2023. - 224с
17. Лурия А.Р. Основы нейропсихологии. Учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений. - М.: Издательский центр «Академия», 2023. - 384 с.
18. Белопольская Н.Л. Дифференциально-психологическая диагностика детей с интеллектуальной недостаточностью / Н.Л. Белопольская, В.И.

Лубовский // Детская психология. Хрестоматия / Сост. Н.Л. Белопольская. – М.: Когито - Центр, 2024. – С. 32 - 45.

Қосымша әдебиеттер:

1. «Мектепке дейінгі ұйымдарға және сәбилер үйлеріне қойылатын санитариялық – эпидемиологиялық талаптар» санитариялық қағидаларын бекіту туралы Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2021 жылғы 9 шілдедегі №ҚР ДСМ -59 бұйрығы ҚР Әділет министрілігінде 2021 жылы 13 шілдеде №23469 болып тіркелді.
<https://adilet.zan.kz/rus/docs/V2100023469>
2. «Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу жоспарын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2012 жылғы 20 желтоқсандағы №557 бұйрығына өзгерістер енгізу туралы ҚР Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 9 қыркүйектегі №394 бұйрығы
<https://adilet.zan.kz/rus/docs/V2200029509#z6>
3. Мектепке дейінгі тәрбиелеу мен оқытуды дамыту моделін бекіту туралы Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2021 жылғы 15 наурыздағы №137 қаулысы <https://adilet.zan.kz/rus/docs/P2100000137>
4. Саркытбай С., И.К. Туребаева. «Мнемотехника как средство развития памяти у детей с задержкой психического развития». Вестник КазНПУ имени Абая. Серия: Психология, т. 74, вып. 1, март 2023 г., Режим доступа: <https://doi.org/10.51889/1728-7847.2023.1.74.031>
5. Оспанова А. «Психологические аспекты использования компьютерных технологий для развития памяти у детей с нарушением интеллекта дошкольного возраста». Вестник КазНПУ имени Абая. Серия: Психология, т. 79, вып. 2, июль 2024 г., Режим доступа: doi:10.51889/2959-5967.2024.79.2.025
6. Ефремова К.О. Использование дидактических игр как средство развития произвольной памяти дошкольников /К.О. Ефремова//Материалы Всероссийской научно-практической конференции: «Организация развития мыслительной деятельности детей дошкольного и младшего школьного возраста: теория и практика» - 2022. - С. 265-267
7. Манжура В.А., Подгорнова С.В., Титова М.А., Шапиро К.В. Формирование цифровой образовательной среды детского сада. Методические рекомендации для руководителей и методистов дошкольных образовательных учреждений. СПб., 2021 56 с.
8. Курчатова Н.Ю., Шарапуто С.В. Цифровые технологии в образовательном процессе детского сада. – URL: [sharaputosv2.pdf\(sgu.ru\)](http://sharaputosv2.pdf(sgu.ru))
9. Vilacheva M., Zadorina M., Meshcheryagina V. Ecologization and digitalization of preschool education for sustainable development: problems and prospects // E3S Web of Conferences. – EDP Sciences, 2021. – Т. 296. – С. 648-652.
<https://doi.org/10.1051/e3sconf/202129608020>

Анализ законодательства Республики Казахстан и нормативных правовых актов в рамках подготовки программы курса повышения квалификации «Психолого-педагогическая поддержка дошкольников в условиях инклюзивного образования в цифровом образовательном пространстве»

В ходе подготовки программы профессионального развития были изучены все основные законодательные и нормативные документы, регулирующие деятельность организаций образования в контексте психолого-педагогического сопровождения детей с особыми образовательными потребностями.

Закон Республики Казахстан «Об образовании» (последняя редакция от 15.04.2025 г.). Закон продолжает оставаться основным документом, определяющим государственную политику в области образования. В нем понятие «психолого-педагогическое сопровождение» трактуется как «системно-организованная деятельность, реализуемая в организациях образования, в процессе которой создаются социальные и психолого-педагогические условия для успешного обучения и развития обучающихся, в том числе лиц (детей) с особыми образовательными потребностями, на основе оценки особых образовательных потребностей» (гл. 1, п. 50-3). Статья 5 данного основополагающего документа гласит о том, что «разработка правил сопровождения и оценки ООП» – компетенция уполномоченного органа; статья 43 обязывает организации образования разрабатывать и реализовывать адаптированные и индивидуально развивающие программы. - <https://adilet.zan.kz/rus/docs/Z070000319>.

В результате анализа НПА выявлено, что в 2025 году внесен ряд существенных изменений в действующее законодательство.

Основные обновления включают следующее:

Приказ Министра просвещения Республики Казахстан от 29 апреля 2025 года № 92 «Об утверждении Правил деятельности службы психолого-педагогического сопровождения в организациях образования». - <https://adilet.zan.kz/rus/docs/V2500036047>

Государственные общеобязательные стандарты образования: Актуальная редакция Приказа Министра просвещения РК от 3 августа 2022 года № 348 утверждена Приказом от 15.04.2025 № 74. <https://adilet.zan.kz/rus/docs/V2200029031>.

Типовые правила деятельности организаций образования: Приказ № 385 от 31 августа 2022 года имеет новое название и действует в редакции Приказа от 31.03.2025 № 59. - <https://adilet.zan.kz/rus/docs/V2200029031>.

Правила и программы оценки особых образовательных потребностей: Актуализированы в редакции Приказа от 06.05.2025 № 104 к Приказу от 12 января 2022 года № 4. - <https://adilet.zan.kz/rus/docs/V2200026618>.

Типовые квалификационные характеристики должностей педагогов: Приказ от 13 июля 2009 года № 338 действует в редакции от 30.04.2025 № 98. <https://adilet.zan.kz/rus/docs/V090005750>.

Таким образом, содержание Программы было актуализировано в соответствии с последними изменениями в нормативной правовой базе, что позволяет обеспечить соответствие современным требованиям и повысить профессиональную компетентность педагогов и специалистов, сопровождающих детей с особыми образовательными потребностями.

Анализ показал, что развитие инклюзивного образования является стратегическим направлением государственной политики Республики Казахстан и отражено в ключевых программных документах.

Стратегические и программные документы Республики Казахстан

Национальный план развития Республики Казахстан до 2029 года ориентирован на формирование справедливой социальной политики, в том числе – на обеспечение доступного, качественного и инклюзивного образования для всех. В рамках данного курса внимание уделяется одной из важнейших задач — развитию системы психолого-педагогического сопровождения, способной своевременно выявлять, поддерживать и сопровождать детей с особыми образовательными потребностями (ООП) в условиях инклюзивного образования. -

<https://adilet.zan.kz/rus/docs/U2400000611>

Международные обязательства Республики Казахстан

Подписанная и ратифицированная Республикой Казахстан Конвенция ООН о правах инвалидов закрепляет право каждого ребёнка на включение в общее образование и получение необходимой поддержки в соответствии с его индивидуальными особенностями. Служба психолого-педагогического сопровождения – ключевой механизм реализации этой нормы на практике. -

https://www.un.org/ru/documents/decl_conv/conventions/disability.shtml

Конвенция о правах инвалидов (ратифицирована в 2015 году, ст.24) закрепляет право детей с инвалидностью на образование в инклюзивной среде. Это предполагает включение в обычные школы, предоставление необходимой поддержки, а также адаптацию содержания и методов обучения. -

<https://adilet.zan.kz/rus/docs/Z1500000288>

Цель устойчивого развития ООН №4 («Обеспечение всеохватного и справедливого качественного образования и содействие возможностям обучения на протяжении всей жизни для всех») напрямую ориентирует образовательные системы мира, включая Казахстан, на развитие инклюзивных моделей обучения, включая раннюю диагностику и сопровождение детей с особыми образовательными потребностями. -

<https://www.un.org/sustainabledevelopment/ru/sustainable-development-goals/>

Международные документы требуют от Казахстана выстраивания системы командной, междисциплинарной поддержки детей с особыми образовательными потребностями (ООП), включая педагогов как ключевых участников процесса сопровождения.

Ключевые нормативные правовые акты Республики Казахстан Конституция РК (ст. 30) гарантирует право каждого гражданина на образование.

Закон «О правах ребенка в РК» (ред. от 01.01.2025) вводит термины: Психолого-педагогическое сопровождение, Специальные условия для получения образования; обязывает государство: обеспечивать равенство в доступе к образованию; учитывать индивидуальные особенности ребёнка; создавать адаптированные образовательные программы.

Новый Приказ Министра просвещения Республики Казахстан № 92 от 29 апреля 2025 года «Об утверждении Правил деятельности службы психолого-педагогического сопровождения в организациях образования» вводит обновленные требования к организации работы службы сопровождения; устанавливает новые механизмы взаимодействия специалистов внутри организации; усиливает акцент на командный и междисциплинарный подход; требует расширения компетенций педагогов и специалистов, работающих в организациях образования.

Согласно данному Приказу, в функции педагогов входят изучение индивидуальных способностей, интересов, склонностей и потребностей обучающихся, проведение мониторинга учебных достижений с целью установления трудностей в освоении учебных программ; адаптация учебных программ, индивидуализация процесса обучения и оценки достижений детей с ООП. В нем впервые дано определение службы психолого-педагогического сопровождения (СППС) как коллегиального органа организации образования, ответственного за обеспечение психологического благополучия обучающихся, в том числе лиц (детей) с особыми образовательными потребностями, формирование их учебной мотивации, успеваемости, творческой самореализации, профессиональную ориентацию, оказание психолого-педагогического сопровождения участникам образовательного процесса.

Особенности Приказа:

Деятельность СППС распространяется на все уровни образования: Начальное образование — поддержка учебной мотивации, адаптации и социализации; Основное среднее образование — развитие познавательной активности, самоопределения и устойчивости к учебным нагрузкам; Общее среднее образование — помощь в личностной идентичности, профориентации и целеполагании; Техническое и профессиональное образование — сопровождение в обучении и профессиональной адаптации.

Прописаны этапы организации СППС: 1. Организационный этап. 2. Этап реализации сопровождения.

Таким образом, новый приказ устанавливает чёткие механизмы работы СППС сопровождения и усиливает ответственность педагогов за реализацию индивидуального подхода.

Новый Приказ Министра просвещения Республики Казахстан от 21 мая 2025 года № 117. Об утверждении стандарта специальной психолого-

педагогической поддержки детей с ограниченными возможностями.
<https://adilet.zan.kz/rus/docs/V2500036137/history>

Настоящий стандарт специальной психолого-педагогической поддержки детей с ограниченными возможностями разработан в соответствии с [подпунктом 74\)](#) статьи 5 Закона Республики Казахстан "Об образовании" и определяет требования к условиям, качеству и объему специальной психолого-педагогической поддержки детей с ограниченными возможностями в организациях образования.

В Стандарте раскрыты основные принципы, на которых основывается специальная психолого-педагогическая поддержка детей с ОВ:

- 1) ранняя педагогическая помощь;
- 2) коррекционно-компенсирующая направленность;
- 3) коррекционно-развивающая направленность;
- 4) развитие мышления, языка и коммуникации;
- 5) преемственность;
- 6) научность;
- 7) дифференцированный и индивидуальный подход;
- 8) личностно-ориентированный подход;
- 9) деятельностный подход.

Субъектами, предоставляющие специальную психолого-педагогическую поддержку детям с ограниченными возможностями являются дошкольные организации; организации среднего образования (начального, основного среднего, общего среднего); специализированные организации образования; 4) специальные организации образования; организации образования для детей-сирот и детей, оставшихся без попечения родителей; организации дополнительного образования для детей.

Определены условия, качество и объем и оказания специальной психолого-педагогической поддержки детям с ограниченными возможностями.

Анализ ГОСО показал, что предусматривается адаптирование учебных программ, это обеспечивает гибкость и учет особенностей ребенка. Для содержания курса повышения квалификации важно учесть:

Понятие «специальные условия» включает психолого-педагогическое сопровождение;

Опора на оценку умений и навыков детей с ООП при планировании образовательной траектории;

Цель сопровождения – не только образование, но и коррекция развития и социальная адаптация.

Изучение Типовых квалификационных характеристик педагогов выявило актуальные вопросы курсовой подготовки:

Роль и функции педагогов и других специалистов;

Выявление и оценка ООП;

Разработка и реализация индивидуальных программ;

Взаимодействие в команде сопровождения, работа с родителями;

Консультирование педагогов по методам инклюзивного обучения.

Важные направления для курса

Междисциплинарный подход как основа СППС.

Этические нормы и конфиденциальность в сопровождении.

Право родителей участвовать в определении форм сопровождения.

Регламент взаимодействия педагогов и специалистов.

Выводы

Законодательство и нормативные документы РК формируют прочную основу для функционирования служб сопровождения как ключевого инструмента реализации инклюзивного образования.

Педагоги в составе СППС:

Играют важнейшую роль в оценке ООП, адаптации программ, мониторинге динамики ребёнка;

нуждаются в специальных знаниях, навыках взаимодействия и сопровождения.

Обоснование потребности в курсе

Реализация требований законодательства невозможна без:

- подготовки педагогов к совместной деятельности в команде СППС;
- повышения правовой грамотности и понимания норм ППС;
- формирования навыков взаимодействия с родителями и другими специалистами;
- умения применять ИПР, адаптировать программы и поддерживать мотивацию дошкольников.

Анализ потребностей педагогов профессиональном развитии в области психолого-педагогической поддержки дошкольников в условиях инклюзивного образования в цифровом образовательном пространстве

Целью проведенного анализа является обоснование актуальности программы повышения квалификации педагогических работников **«Психолого-педагогическая поддержка дошкольников в условиях инклюзивного образования в цифровом образовательном пространстве»** через выявление профессиональных затруднений и образовательных потребностей в сфере инклюзивного образования.

Для изучения потребностей педагогов профессиональном развитии был использован метод анкетирования. В анкету были включены вопросы, направленные на:

- оценку уровня информированности педагогов о современных подходах к инклюзивному образованию;
- выявление частотности и характера затруднений в работе с детьми с ООП;

- определение интереса к темам, представленным в программе;
- выявление уровня потребности в практико-ориентированных инструментах.

В опросе приняли участие педагоги дошкольных организаций (директора, методисты, воспитатели, музыкальные руководители, инструкторы по физической культуре), педагоги-психологи.

Анкета включала следующие блоки:

- ✓ Общая информация (стаж, опыт работы с детьми с ООП)
- ✓ Знания и уверенность (законодательство, отношение к работе с детьми с ООП)
- ✓ Трудности и затруднения
- ✓ Интерес к образовательным темам и готовность к обучению

Результаты анкетирования

В опросе участвовали **75 педагогов** разных должностей (заведующие, методисты, психологи, воспитатели, музыкальные руководители, инструкторы по физкультуре) из различных регионов страны. Это обеспечивает разнообразие профессиональных точек зрения и высокую репрезентативность данных.

Анализ полученных данных выявил противоречие между пониманием инклюзии и предпочтениями в организации обучения:

- 86% педагогов считают, что инклюзивное образование – это образование, обеспечивающее включение детей с ООП в общеобразовательный процесс.
- 74% педагогов считают, что дети с ООП должны обучаться отдельно в специальных дошкольных организациях.

Из ответов респондентов выявлены следующие трудности в профессиональной деятельности:

- 68% педагогов обращаются к специалистам (логопедам, психологам) при возникновении трудностей. Это указывает на недостаточную самостоятельность педагогов в сопровождении детей с ООП.
- 63% отмечают отсутствие материально-технических условий и методической поддержки, что отражает системный дефицит среды.

Такие ответы позволяют заключить, что проблема не только в знаниях, но и в *ресурсном обеспечении* дошкольных организаций. Без условий невозможно требовать эффективной реализации инклюзии.

По данным анкеты, 77% педагогов указали в качестве источника получения знаний курсы повышения квалификации для повышения своего профессионального уровня в работе с детьми с ООП. Это говорит о высокой мотивации к обучению, но также о том, что:

- ✓ текущие программы подготовки в вузах не дают достаточных компетенций;
- ✓ педагогам не хватает практико-ориентированных форм повышения квалификации.

Наиболее востребованные темы курсов повышения квалификации по мнению респондентов:

1) **Применение ИКТ в работе с детьми с ООП – 87%, что означает, что** цифровая компетентность – одно из самых слабых звеньев.

2) **Практико-ориентированные модули – 86%,** педагоги хотят не теорию, а реальные инструменты.

3) **Игровые технологии в инклюзивном образовании – 81%:** запрос на современные активные методы.

4) **Педагогические технологии на основе проектирования деятельности – 77%,** стремление осваивать структурированные технологии организации процесса.

5) **Законодательная база инклюзии – 64%,** педагогам необходима правовая грамотность.

Полученные данные демонстрируют смещение приоритетов в сторону практики, цифровизации и современных технологий. Педагоги ощущают нехватку конкретных методик, а также правовой уверенности в действиях.

Рисунок 1. Выявленные потребности педагогов (по результатам анкетирования)

Анализ данных позволяет выделить несколько основных причин затруднений педагогов:

- Недостаток знаний о современных подходах;
- Недостаточная цифровая грамотность;
- Отсутствие адаптированных материалов;
- Недостаточность методической поддержки;
- Психологический страх перед работой с детьми с ООП;
- Отсутствие опыта успешных кейсов.

Настоящая Программа повышения квалификации полностью коррелирует с выявленными запросами педагогов, так как:

- ✓ закладывает системное понимание инклюзии (устранение противоречия между теорией и практикой),
- ✓ содержит практико-ориентированные модули (86% запроса),
- ✓ уделяет внимание ИКТ-компетентности (87% запроса),

✓ формирует навыки проектирования образовательной деятельности,

✓ помогает ориентироваться в законодательной базе.

Итоговые аналитические выводы

1. Педагоги признают важность инклюзивного образования, но не готовы реализовывать его самостоятельно без улучшения подготовки и условий.

2. Существуют выраженные противоречия между декларативным пониманием инклюзии и предпочтениями по обучению в специальных группах.

3. Высокий спрос на ИКТ и практико-ориентированные решения показывает базовый дефицит современных компетенций.

4. Материально-технический дефицит является серьёзным ограничением качества инклюзии.

5. Программа, представленная в выводах, действительно полностью закрывает основные проблемные зоны: от нормативной базы до цифровизации и практических умений.